

Gemeenteraad

Zitting van 12 maart 2019
Dienstverlening - Leefomgeving

2019_RAAD_00009 - Meerjarenbeleidsplan laaggeletterdheid, laaggecijferdheid en digitale vaardigheden 2019-2022 - besluitvormen

Auteur

Reneke Boer

Overlegd met

Onderwijs (LEA), Adviesraad Sociaal domein, Hinke van der Honing.

Portefeuillehouder

T. Jongman

Samenvatting

In dit voorstel wordt u gevraagd het meerjarenbeleidsplan op het gebied van laaggeletterdheid, laaggecijferdheid en digitale basisvaardigheden voor de periode 2019-2022 vast te stellen. In het plan staan de context en een terugblik op de afgelopen jaren, de visie en ambitie en tot slot benoemen we de uitdagingen en doelstellingen en hoe we denken dit te bereiken. Het plan eindigt met een financiële paragraaf.

Beschrijving

Inleiding

Om mee te kunnen doen in de samenleving moet je kunnen lezen, rekenen, schrijven en tegenwoordig ook over digitale vaardigheden beschikken. In de gemeente Steenwijkerland is er al sinds het jaar 2011 beleid op laaggeletterdheid. De afgelopen jaren is een infrastructuur gerealiseerd voor het signaleren, toeleiden en aanpakken van laaggeletterdheid voor de hele gemeente Steenwijkerland. Doorontwikkeling van het beleid is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat alle inwoners voldoende basisvaardigheden beheersen (taal, rekenen en digitale vaardigheden) om mee te kunnen doen aan de samenleving. Bijgevoegd beleidsplan beschrijft de kaders voor de doorontwikkeling in de periode 2019-2022. De opgaven voor de komende jaren zijn:

1. versterken van de neergelegde basis;
2. verbreden van de aanpak naar laaggecijferdheid en het versterken van digitale vaardigheden;
3. versterken van de preventie;
4. verbeteren van het inzicht in de effecten.

Voorstel

Voorgesteld wordt om het "Meerjarenbeleidsplan laaggeletterdheid, laaggecijferdheid en digitale vaardigheden 2019-2022" vast te stellen.

Argumenten

In Steenwijkerland doet iedereen mee! Eén van de thema's die hieraan bijdraagt, is het voorkomen van laaggeletterdheid. We willen dat alle inwoners kunnen lezen, schrijven en internetten zodat de inwoners zich kunnen redden in de huidige maatschappij. Dat is de ambitie van het programma "Samenredzaam".

Stichting lezen en schrijven heeft in samenwerking met de universiteit van Maastricht in januari 2016 een publicatie uitgegeven "Regionale spreiding van geletterdheid in Nederland". In deze publicatie wordt aangegeven dat naar schatting 13% tot 16% van het aantal inwoners van Steenwijkerland moeite met lezen, schrijven en/of rekenen en het omgaan met de computer. In dit beleidsplan rekenen we met een percentage van 16%. Uitgaande van het genoemde aantal inwoners van 27.000 (16-65 jaar) ligt het aantal laaggeletterde inwoners tussen de 3.510 en 4.320.

De gevolgen zijn schaamte, onbegrip en afhankelijkheid van anderen. Moeite hebben met lezen en schrijven heeft grote gevolgen. Wanneer je informatie niet goed begrijpt, is de kans groot dat je minder zelfredzaam, minder sociaal actief en minder gezond bent dan geletterde mensen. Je vindt bijvoorbeeld minder snel een baan en je hebt minder grip op je geldzaken en gezondheid. Ook is er risico op taalachterstand bij kinderen. Ouders die moeite hebben met taal kunnen hun kinderen niet goed voorlezen. En minder goed helpen met huiswerk. Daardoor is de kans groot dat hun kinderen ook niet goed leren lezen en schrijven.

Onderdeel van de aanpak laaggeletterdheid is het voorkomen dat kinderen/jongeren met onvoldoende vaardigheden van school komen. Op dit moment wordt samen met het onderwijsveld en zorg gewerkt aan een lokaal educatief akkoord waar dit onderdeel van uitmaakt.

De doelstellingen benoemd in het meerjarenbeleidsplan laaggeletterdheid, laaggecijferdheid en digitale vaardigheden 2019-2022 vormen de basis.

Kanttekeningen en risico's

De doelstellingen uit dit beleidsplan zijn ambitieus. In de gemeentebegroting is daarom extra geld opgenomen voor de aanpak van laaggeletterdheid (en andere basisvaardigheden).

De gemeente heeft interne- en externe partners nodig om het beleid te maken en uit te voeren. Voorwaarde is dat alle partners op bestuurlijk-, management- en uitvoerend niveau zich verantwoordelijk voelen voor het aanpakken van dit maatschappelijk probleem. In de uitvoering zal dan ook nauw worden samengewerkt met partners als onderwijs, bibliotheek, bedrijfsleven, sociaal werk De Kop en inwoners.

Duurzaamheid en social return

Social return: Het beleid op het gebied van basisvaardigheden leidt er toe dat kwetsbare inwoners mee kunnen doen met de samenleving. Daarbij wordt in de uitvoering nauw samengewerkt met organisaties als de IGSD, Noordwestgroep en bedrijfsleven en bij wat inwoners nodig hebben om zich te handhaven op (onder meer) de arbeidsmarkt.

Financiële toelichting

Doorrekening van de uitgangspunten laat zien dat de doelstellingen uit het meerjarenbeleidsplan 2019-2022 kunnen worden bereikt voor een bedrag van € 295.000 in het jaar 2019 en € 278.000 per jaar voor de jaren 2020 tot en met 2022. Dekking wordt gevonden binnen het toegekende budget in de gemeentebegroting 2019-2022.

Participatie en communicatie

De analyse van de opgaven voor de komende jaren is opgesteld in zeer nauwe samenwerking met de taalpuntcoördinator, de bibliotheek, de Noordwestgroep, de IGSD, het onderwijs, sociaal werk De Kop en stichting Lezen en Schrijven. Ook zijn voor de totstandkoming van dit beleidsplan gesprekken gevoerd met de taalcoaches en het bedrijfsleven. Een concept van het beleidsplan is tevens met deze partners besproken. De Adviesraad Sociaal domein heeft een advies uitgebracht dat u bijgaand aantreft. Tevens is bijgevoegd onze reactie op het advies.

Uitvoering en planning

In paragraaf 6 van het meerjarenbeleidsplan zijn de doelen voor de periode 2019-2022 benoemd op het gebied van het versterken van de neergelegde basis, uitbreiden naar laaggecijferdheid en digitale vaardigheden, versterken en het verbeteren van het inzicht in de effecten.

Per doelstelling wordt een plan gemaakt waarin wordt beschreven hoe de resultaten worden bereikt, wie de betrokken partners zijn, wat de doorlooptijd/fasering is, welke middelen en kosten nodig zijn en wie voor wat verantwoordelijk is. In de bijgevoegde matrix kunt u per doelstelling zien wat de stand van zaken is. Het gaat om de onderstaande doelstellingen:

1. Tussen 2019 en 2022 nemen 600 inwoners deel aan een aanbod om hun taalvaardigheden te vergroten.
2. In 2022 staat de vraag van de individuele cursist centraal in de methodiek die wordt ingezet om de taal-, rekenen- en digitale vaardigheden te verbeteren. Dit geldt niet alleen voor het taalaanbod, maar ook voor het nog te ontwikkelen aanbod voor reken- en digitale vaardigheden.
3. Tussen 2019 en 2022 nemen 150 inwoners deel aan een aanbod om rekenvaardigheden te vergroten.
4. Tussen 2019 en 2022 nemen 150 inwoners deel aan een aanbod om digitale vaardigheden te vergroten.
5. In 2020 is er samen met kinderopvang en onderwijs een plan van aanpak om te voorkomen dat kinderen met te weinig vaardigheden (functioneel ongeletterd) het onderwijs verlaten.
6. In 2022 geven de deelnemers het aanbod op het gebied van taal-, reken- en digitale vaardigheden een rapportcijfer van 7 of hoger.
7. In 2019 is onderzocht of het instrument participatieladder effectief is. Het aanbod leidt er toe dat iedere deelnemer minimaal 1 stap op de participatieladder zet.
8. Samen met werkgevers en aan de hand van werkgeverseisen gaan we werkzoekenden en werknemers in het bedrijfsleven met beperkte basisvaardigheden leesvaardiger, rekenvaardiger en digitaal vaardiger maken zodat zij zelfstandig kunnen participeren. Het beoogde resultaat is dat:
 - Aan minimaal 10 bedrijven per jaar voorlichting wordt gegeven.
 - Per jaar binnen vier bedrijven werknemers worden toetsen op hun taal en rekenvaardigheden.

Besluit

Beslispunt 1

De gemeenteraad besluit om het "Meerjarenbeleidsplan laaggeletterdheid, laaggecijferdheid en digitale vaardigheden 2019-2022" vast te stellen.